

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp'in Genel Kurul konuşması

Sayın Başkan,
Divanımızın Değerli Üyeleri,
Değerli Konuklar,
Dünya İnşaat Mühendisleri Konseyi değerli başkanı
Değerli Meslektaşlarım,
Şube Yöneticilerim,
Genel Kurulumuzun Saygıdeğer Delegeleri, Yol arkadaşlarım,
Basınımızın Değerli Çalışanları,
Merhaba.

İnşaat Mühendisleri Odası 42. Olağan Genel Kurulu'na hoş geldiniz. Konuşmama başlamadan önce Elazığ depreminde ve Balıkesir'deki maden kazasında ölen vatandaşlarımızın yakınlarına baş sağlığı dileklerimi iletiyor, acılarını paylaşıyor, yaralananlara acil şifalar diliyorum. Kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelesinin simge günü olan 8 Mart'ı kutluyorum.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Yetmiş bini aşkın üyesiyle bir büyük örgütün genel kurulunu topluyoruz bugün. Geleneksel yürüyüşümüzün 42. dönemine adım atmaya hazırlanıyoruz. Teoman Öztürk salonunda yapıyoruz toplantımızı; Teoman Öztürk'ün bizleri izlediğini bilmek, sorumluluğumuzu artırıyor. Bakmayın kapalı bir salonda topladığımızı; bakmayın burada belli sayıda olduğumuza. Gölcük'te Depreme Duyarlılık Yürüyüşü'nde kaç kişiyseniz, biz o kadarız. Tekel işçileri kaç kişiyseniz, biz o kadarız. Kent yoksulları kaç kişiyseniz, biz o kadarız. Barınma hakkı, su hakkı, ulaşım hakkı isteyenler kaç kişiyseniz, biz o kadarız. Dereler özgür aksın diyenler kaç kişiyseniz, biz o kadarız. Parasız, nitelikli eğitim isteyen öğrenciler ne kadarsa, biz o kadarız. Eşit, adil, barıştan yana bir Türkiye özlemi içinde olanlar kaç kişiyseniz, biz o kadarız. İşsiz inşaat mühendisleri, düşük ücretler ve sağlıksız koşullarda çalışan meslektaşlarımız ne kadarsa, biz o kadarız. İşsizler, güvencesiz çalıştırılanlar, emekliler, emeği ile geçinenler, yani neo-liberalizmin mağdurları ne kadarsa, biz o kadarız. Onların sesi sesimiz, hassasiyetleri hassasiyetimiz, sorunları sorunumuz olacak.

Değerli Meslektaşlarım,

Tam da bu noktada, İMO örgütlülüğüne katkı sağlamış, örgütlülüğümüzü yarım asrı aşkın zamandır omuzlamış, yetkili kurullarda görev almış, özel hayatını hiçe sayarak, örgütümüz için geceli-gündüzlü çalışmış fedakâr meslektaşlarımızı, mesleğimizin büyüklerini saygıyla selamlamak istiyorum. 41. dönemde Odamız etkinliklerine katılan, kurul ve komisyonlarda görev alan, üreten, paylaşan, katkı sağlayan, temsilciliklerimizde ve şube yönetim kurullarına görev alan meslektaşlarımıza da teşekkür ediyorum. Ve tabii ki en ücre köşedeki temsilciliğimiz çalışanından merkez çalışanlarına kadar bütün personelimiz de teşekkürü hak ediyor.

Değerli Arkadaşlar,

Şube genel kurullarımızı tamamladık. Şube genel kurullarımız, İMO'nun demokrasi anlayışının bir kez daha sınavı olduğu bir sınavdı ve sevinerek söyleyeyim ki sınavdan alınımızın aklıyla geçtik. Genel kurullarımız, Odamızın ve mesleğimizin niteliğine yakışır, geleneklerimizden güç alan demokratik teamüllere uygun cereyan etti, birakalım örgütlülüğümüze ve saygınlığına halel gelmesini, olumlulukların daha da pekişmesine vesile oldu. İnanıyorum ki Oda genel Kurulumuz bütün bu süreci taçlandıracak, şube genel kurullarımızda emareleri görünen mesleki-politik duruşumuz ete kemiğe, bürünecek, örgütümüzü bekleyen zorlu günlere hazır hale getirecektir.

Değerli Arkadaşlar,

Şube genel kurullarından seçilerek buraya geldiniz. Yaşananların asıl yaratıcısı, tanıdığı sizlersiniz.

Genel kurul süreci göstermiştir ki, Türkiye'yi neo-liberalizmin av alanı, laboratuvar ülkesi yapmak isteyenlere, özelleştirmecilere, Amerikancılara, kamusal değerleri ulusal, uluslararası sermayeye peşkeş çekenlere, yandaş sermayeyi büyütenlere, tek parti özlemi içinde olanlara, Kürt sorununu Kürtlere rağmen çözeceğim diyenlere, çalışma yaşamını çalışanların, sendikaların görüşlerini almadan düzenlemeye kalkanlara, teknik elemanların itiraz ve önerilerini yok sayarak, şehirleri imar etmek isteyenlere, kentlilere sormadan kentsel değerlerin talan edilmesine göz yumanlara, mühendis, mimar ve şehir plancılarına rağmen TMMOB yasasıyla oynamak isteyenlere karşı inşaat mühendislerinin sözü vardır.

Bu söz şimdi İMO Genel Kurulu'nda daha kararlı, daha yüksek dile gelecektir. İMO, zorlu sürece hazırdır; bu süreçten alınını aklıyla geçecektir; mesleğini ve örgütünü korumasını bilecektir. İMO kadroları buna muktedirdir.

Değerli Konuklar,

Önemli günler yaşadığımız aşikâr. Son dönemdeki gelişmeleri nasıl değerlendirsek değerlendirelim, sıradan günler geçirmedığımızı görmek gerekiyor. Doğruyla yanlışın, gerçekle manipülasyonun iç içe geçtiği bir süreç yaşıyoruz. Toz duman içinde ve daha çok da el yordamıyla kendi doğrumuzu bulmaya çalışıyoruz. Bir iktidar savaşının tam ortasındayız, bizler için asıl kaygı verici olan nokta ise, egemenlerden birine yaslanarak tutum alma çabaları... Bizler emek ve demokrasi güçleri olarak, egemenler çatışmasında taraf olmadan, gerçek demokrasi, gerçek barış, gerçek özgürlük ve adalet talebini yaygınlaştırabilmenin ve bu çerçevede toplumsal meşruiyet oluşturmamızın en doğru yaklaşım olacağını düşünüyor ve bunun savunusunu yapmaya çalışıyoruz.

İşimizin zor olduğunun farkındayız. Demokrasiden, özgürlükçülükten nasibini almamış iki gücün dışında demokrasiden ve özgürlükten yana olanların söyleyecek sözlerinin olduğunun bilincindeyiz. Türkiye'nin ilerici, yurtsever, emekçi, namusuyla yaşayan insanların kendilerini ifade edebilmek için gerekli örgütlenmelere ve platformlara ihtiyacı olduğu bir gerçek. Bunu başarmak zor olsa da, imkânsız olmadığı bilinmelidir.

İmkânsızlığı, olabilirliğe çevirecek irade işte burada yatmaktadır; egemenlerin yanında yer alıp kirlenmektense, bizi biz yapan değerlerde inat etmeliyiz. Çünkü bizler, 12 Martlarda, 12 Eylülde, açık, gizli baskıcı dönemlerde cezaevlerine atılan, işkenceden geçirilen, öldürülen, örgütsüz bırakılan, kitapları yakılan, dergileri, gazeteleri yasaklanan, ideolojik-politik baskı altında tutulan ama inatla, ama inançla inandığı değerlerden vazgeçmeyen bir geleneğin devamıyız.

Değerli Konuklar,

Değerli Mücadele Arkadaşlarım,

Türkiye hâlâ 12 Eylül ürünü Anayasa ve yasalarla idare edilen bir ülkedir. 12 Eylül, demokrasiyi ortadan kaldırmak, örgütlenmeleri yasaklamak, sendikaları kapatmak, grevleri yasaklamak, ülkenin aydınlarını hapse atmakla kalmamış, ekonomik alanda neo-liberalizmin, sosyo-politik alanda şovenizm ve gericiliğin toplumsal yaşamda etkin olmasını sağlamıştır.

Bugün gündemin başköşesinde yer alan, demokrasi ve darbe tartışmalarının nirengi noktası, sürecin 12 Eylül ideolojisi ve uygulamalarıyla hangi oranda hesaplaştığıdır. Bu açıdan bakıldığında, son dönemde yaşanan gelişmelere temkinli yaklaşmanın en doğru yol olduğunu görebiliriz. Türkiye demokratik bir ülke haline gelmesi, örgütlenme ve düşünceyi ifade özgürlüğünün hiçbir engelle karşılaşmadan uygulanması, barışın tesis edilip, politik, kültürel, mezhepsel ve etnik farklılıkların toplumsal zenginlik olarak değerlendirilmesi, yoksulluk, işsizlik, gelir ve ücret adaletsizliğinin ortadan kaldırılması isteniyorsa 12 Eylül'le hesaplaşmak zorunludur.

Değerli Konuklar,

Demokrasi ve darbe tartışmalarının, açığa çıkan darbe planlarının, bu kapsamda gerçekleştirilen tutuklamaların ayyuka çıktığı bu günlerde soruyoruz. Türkiye yakın tarihinin en karanlık döneminin, yani 12 Eylül'ün sorumlusu asker-sivil odaklar neden varlığını korumaya devam etmektedir? Neden 12 Eylülcülerden hesap sorulmamaktadır?

12 Eylül darbecilerinin yargı önüne çıkartılmasını engelleyen Anayasanın geçici 15. maddesi neden kaldırılmamaktadır? Son dönemde gerçekleştirilen operasyonların ucu neden faili meçhullere uzanmamaktadır? Susurluk kazasıyla açığa çıkan karanlık ilişkilerin arkasındaki güç odakları kimler tarafından korunmaktadır? Bırakalım 12 Eylül'ü, 28 Şubat sürecinin ve 27 Nisan muhtırasının anlı

şanlı isimleri neden yargılanmamaktır? Ancak, yargılanmaları bir yana, 12 Eylül darbesinin lideri Kenan Evren'in Çankaya Köşkü'nde ağırlandığını, 27 Nisan günlerinin mimarlarına liyakat nişanı verildiğini de biliyoruz.

Değerli Meslektaşlarım,

Türkiye, ABD'nin ihtiyaçları doğrultusunda, Siyasi iktidar eliyle, liberal gerici bir toplumsal yaşama mahkûm edilmek istenmektedir. Bu nedenle, şu gerçek görülmelidir: Ergenekon operasyonlarıyla başlayan, darbe planlarının açığa çıkmasıyla karmaşık hal alan süreç, 12 Eylül'ün, 28 Şubat'ın, 27 Nisan'ın devamıdır. ABD merkezli ekonomik-politik-stratejik programa uyum gösteren güçler varlıklarını korumakta ve hatta pekiştirmektedir.

İnşaat mühendisleri; çalışanına, emeklisine, çiftçisine tahammül edemeyen, çalışma hayatında kölelik düzenini hâkim kılmaya çalışan, hak arayana şiddet uygulayan, Tekel işçilerini döverek havuza döken, kendi Kürt'ünü, kendi Alevi'sini, kendi medyasını, kendi yargısını, kendi üniversitesini, kendi YÖK'ünü yaratmak isteyen, taş atan çocukları yıllarca hapis cezasına çarptırarak, gerici kadrolaşmayı tüm kamu kurumlarına yayan bir siyasi iktidardan demokrasi bekleyecek kadar saf değildir.

İnşaat mühendisleri, Türkiye'nin, darbecilerle hesaplaşmayan, korkularını yenemeyen, emekçinin hakkını gasp eden bir ülke olmanın utancını daha fazla taşınmayacağına inanmakta ve gerçek demokrasi mücadelesinin taşıyıcısı olma kararlığını sergilemektedir.

Değerli Konuklar,

Ülkemizin 20 yılına damgasını vuran özelleştirmeler 1980'lerin ikinci yarısında başlamıştır. O tarihten bu yana Tüpraş'tan Tekel'e, elektrik üretiminden Seka'ya, Et Balık'tan Sümerbank'a hemen bütün kamusal üretim özelleştirme kaskasına alınmıştır. Özelleştirme süreciyle ilgili, İMO tarafından hazırlanan raporda çarpıcı bilgiler yer almaktadır.

Ülkemizde 1985 yılından bu yana 246 kuruluşta kamu hisseleri, 22 yarım kalmış tesis, 394 taşınmaz, 8 otoyol, 2 boğaz köprüsü, 103 Tesis, 6 Liman, şans oyunları lisans hakkı ile Araç Muayene İstasyonları özelleştirme kapsamına alınmıştır.

Türkiye'de 2002'ye kadar gerçekleştirilen özelleştirme uygulamalarının toplam değeri 8 milyar dolarken, AKP iktidarında 38 milyar dolarlık özelleştirme işlemi yapıldı.

Özelleştirmelerin sonuçlarına bakıldığında, özelleştirme uygulamalarının temel fikri dayanaklarından bir diğeri olan "kamu harcamalarını azaltmak" iddiasının asılsız olduğu ortaya çıkmaktadır. Zira özelleştirmelerin neticesinde 1985- 2007 yılları arasında kamunun kasasına giren toplam para 14,3 milyar dolar; aynı dönemde özelleştirme uygulamaları için kamunun yaptığı harcamalar ise 13,9 milyar dolardır.

Özelleştirmeler kamunun üzerindeki yükü kaldırmamış ve hatta yeni mağduriyet noktalarının oluşmasına yol açmıştır. Şu an ülkemizde özelleştirmeler nedeniyle işsiz kalmış binlerce insan bulunmaktadır.

Değerli Konuklar,

Özelleştirme sürecinin, kamunun yatırım ve üretim sürecinden elini çekmesinin mesleğimizi, mesleki alanlarımızı da yakından etkilediğini görmek gerekmektedir. Devlet Su İşleri, Karayolları Genel Müdürlüğü, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı gibi, en başat altyapı hizmetlerinin üretildiği kurumlarda, kısmi düzeyde gerçekleştirilen özelleştirmeler ve taşeronlaştırma, mesleğimizin uygulama alanlarını daraltmış, işsizliği, sağlıksız çalışma koşullarını, düşük uc-

retleri ve nitelik kaybını mesleğimizin belirleyicisi haline getirmiştir. Kamu kesiminde güvencesiz çalıştırmanın yasal dayanağı olan 4/C uygulamasının sadece işçileri değil, meslektaşlarımızı da etkilediği, pek çok inşaat mühendisinin 4/C kapsamında çalıştığı bilinmektedir.

Değerli Meslektaşlarım,

2010 bütçe verileri, kamusal üretim ve yatırım alanındaki bu değişimin rakamsal göstergesidir. 2010 yılı bütçesinde, kamu yatırımlarına ayrılan pay yüzde 7,8'dir. Bu pay on yıl önce yüzde 16'ydı. Kamu sabit sermaye yatırımları oranı da düşmüş ve yüzde 4,3 olarak belirlenmiştir. 1990'larda bu oran ortalama yüzde 20'ler civarındayken 2000'lerin başında yüzde 10'a gerilemiş, son yıllarda ise yüzde 5 düzeyine inmiştir.

2009 yılının 9 aylık döneminde inşaat sektörü yüzde 19,6 oranında küçülmüştür.

Bu oranların anlamı açıktır: Siyasi iktidar kamusal üretimi bitirecek, sosyal devlet uygulamalarını tamamen ortadan kaldıracak, özelleştirmelerle kambur olarak gördüğü her sorundan kurtulacaktır.

İki hafta önce, sağlıktaki özelleştirme sürecinin tamamlanması anlamına gelecek hazırlıklar yapıldığı kamuoyuna yansdı. Siyasi iktidar, devlet ve üniversite hastanelerinin özelleştirilmesini sağlayacak yasa hazırlıyor; kamu sağlıktan elini tamamen çekecek ve parası olmayanın sağlık hizmeti alamayacağı bir dönem başlayacak. Dünya Bankası'nın Özelleştirme Raporu'na göre; Türkiye özelleştirmeler konusunda 2004–2005 yıllarında dünyada ikinci, son 2006–2008 yılları arasında ise dünyada birincidir.

Değerli Katılımcılar,

Türkiye'nin başka birincilikleri de bulunmaktadır. İMO tarafından hazırlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Raporuna göre Türkiye iş kazalarında birincidir; Dünya'da olduğu gibi Türkiye'de de inşaat sektörü en tehlikeli işkollarından biridir. Uluslararası Çalışma Örgütü verilerine göre; Türkiye'de inşaat sektöründe çalışanlar diğer sektörlerde çalışanlara oranla, altı kat daha fazla kaza riski altındadır.

Türkiye'de iş kazalarının yüzde 10'u inşaat sektöründe meydana gelmektedir. İnşaat sektörü ölümlü iş kazalarında yüzde 25 ile birinci sırada yer almaktadır. İnşaat işlerinin neredeyse durma noktasına geldiği kış aylarında bile inşaatlarda ölümlü kazalar yaşanmıştır.

2010'un ocak ve şubat aylarında meydana gelen iş kazalarında hayatını kaybeden 39 işçiden dördü sektörümüz çalışanlarından. İş sağlığı ve güvenliği konusu sektörümüzün önemli sorunları arasındadır ve mutlaka önlem alınması gerekmektedir. Oysa siyasi iktidar iş kazalarına "takdiri ilahi" anlayışı ile yaklaşıyor, sorumluluğunu yerine getireceğine, tevekkül etmekle yetiniyor.

Değerli Meslektaşlarım,

Biliyorsunuz, siyasi iktidar İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği yayınladı ve baştan aşağı sorunlu olan bu alanı bu yönetmelikle düzenlemeye çalışıyor. İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği siyasi iktidarın anlayışını sergilemesi açısından tartışılması gereken bir metin niteliğindedir. Yönetmelik, getirdiği tanımlardan, uygulamaya kadar yanlışlıklar ve eksiklikler içeriyor ve görünen o ki iş sağlığı ve güvenliği sorun olmaya devam edecektir. Yönetmelik, iş güvenliği uzmanlığını tanımlarken, mühendis ile teknikerleri aynı statüde gösteriyor. Eğitimleri ve sorumlulukları ayrı iki kesimi aynı tanım altında birleştirmenin, yeterlilik sorunu doğuracağı görülmüyor.

Öte yandan iş güvenliği mühendislerinin mesleki formasyon farklılıkları dikkate alınmaksızın aynı eğitimi almaları ve tüm iş koşullarında çalışabilmeleri de Oda olarak eleştirdiğimiz konular arasındadır.

Yönetmelik, 50 işçi çalıştıran işyerlerinde iş güvenliği uzmanı bulundurulmasını zorunlu tutuyor ancak 50 işçinin altında çalışan sayısı olan işyerlerinde de iş kazaları olabileceği gerçeğini göz ardı ediyor. Ve ilginç ki, çalışan sayısı ellinin altında olan işyerleri için Yönetmelikte hiçbir ibare bulunmuyor. Uygulama süreci başlatılan Yönetmelik; yetkilendirilen eğitim kurumları, eğitimcilerde aranan nitelikler, eğitim programı, uzmanlık belgesi alabilme kriterleri açısından da sorunlu ve sıkıntılıdır.

Hepsinden önemlisi de, iş güvenliği uzmanlarının, işverenle kurduğu ücret ilişkisi nedeniyle, bağımsız çalışabilme, karar alabilme ve yaptırımında bulunma şansı ortadan kaldırılmaktadır. Bugün A sınıfı belgesine sahip İş Sağlığı ve Güvenliği uzmanları arasında sadece 13 inşaat mühendisi bulunmaktadır. Bu sayı hem uzmanların eğitimi açısından yetersizdir hem de risk grubunun başında yer alan sektörümüz açısından yeni kazalara davetiye çıkartmaktadır.

Değerli Konuklar,

Kamu İhale sisteminde yaşanan sorunlar ve ilgili mevzuat değişiklikleri, mesleki alanlarımızın içinde bulunduğu durumu tüm çıplaklığı ile açığa çıkartmaktadır. Bilindiği gibi 2003 yılında yürürlüğe giren 4734 sayılı Kamu İhale Yasası ve 4735 sayılı Kamu İhaleleri Sözleşmeleri Yasası, bu zaman zarfında onlarca kez değiştirilmiştir.

Değişikliklerin 14'ü doğrudan Kamu İhale Yasası'nda, üçü de Kamu İhale Sözleşmeleri Yasası'nda gerçekleştirilmiştir. Bunun dışında ilgili yönetmeliklerde de sayısız değişiklikler olmuştur. Değişiklikler, kamu ihale sisteminin temel ilkelerini zedelemiş, sistemi ve sistemin unsurlarını yıpratmıştır.

Yasanın istisna kapsamına almadığı kamu kurumu yok denecek kadar azdır. Çerçeve anlaşmalarla, satın almalar ve yapım işlerinde 48 aya varan süreli ihaleler yapılabilmektedir. İhalelere itirazlar ihaleye katılanlarla sınırlandırılmış, kamu adına itirazların önü kapatılmıştır. Kısaca "İhalesiz İhale" dönemi hedeflenmiştir.

Yasanın mevcut durumu, kamuya güveni zedelemekle beraber, mühendis ve mimarların kazanılmış haklarını da tırpanlamakta, mühendisleri ihale sürecinin dışında bırakmakta, kamu ihalelerinin işin ehli olmayan sermaye gruplarına verilmesini sağlamakta, eşit rekabet ve eşit muamele ilkelelerini ortadan kaldırarak siyasi otoritenin istismarına açık, partizanlığı ve yolsuzluğu teşvik edecek bir durum oluşturmaktadır. Gerçekten de yasa büyük inşaat firmalarının elini rahatlatmakta, küçük çaplı işletmeleri ve mühendisleri ihale sisteminin dışına itmekte, iş denetleme ve iş yönetme belge oranları aşağıya çekilerek eşitsizliğe, adaletsizliğe yol açmakta ve böylelikle meslektaşlarımızı mağdur etmektedir.

Ne ilginç ki, siyasi iktidar kamu ihale sisteminin bu halinden bile memnun değildir. Yeni değişiklikler yapmak istemekte, kamu ihalelerinin yandaş sermaye gruplarına verilmesini daha da kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Değerli meslektaşlarım, mesleki alanlarımıza yönelik uygulamalar bunlarla sınırlı değildir.

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği, Su Yapıları Denetim Hizmetleri Yönetmeliği, Planlı Alanlar Tıp İmar Yönetmeliği, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'da yapılmak istenen değişiklikler, Teknik Danışmanlık Kanun Taslağı, Odamızın mali kaynaklarının kesilmesine dönük girişimler, Teknik eğitim Fakültelerinin Teknoloji Fakültelerine dönüştürülmesi doğrultusunda başlatılan çalışmalar ve benzeri düzenlemeler inşaat mühendisliğinin mesleki faaliyet alanlarını kısıtlamayı ve Odamızın gücünü zayıflatmayı amaçlamaktadır.

Değerli Meslektaşlarım,

Sorunlu alanlara son yıllarda TOKİ uygulamaları da dâhil oldu. Odamız, TOKİ ile ilgili geniş bir rapor hazırlamış ve kamuoyuyla paylaşmıştır. Raporumuza göre; TOKİ sınırsız yetkilerle donatılmış, devasa bir devlet şirketi halini almıştır. Toplu konuttan geçekonduyla ilgili yasalara kadar gerekli değişiklikler yapılmış, TOKİ denetim dışına çıkartılmıştır. TOKİ işlerinin büyük bir kısmı, 2000'li yıllarda kurulan ve büyüyen şirketler tarafından yapılmaktadır. Şirketlere bakıldığında ise ağırlığının iktidara siyaseten yakınlığı ile tanınan sermaye gruplarından oluştuğu görülecektir.

2004–2005 yılları baz alındığında, konut ihalelerinin % 68'lik kısmının siyasi iktidara yakınlığı ile bilinen şirketlere aktarılmıştır. Yoksulları ev sahibi yapma iddiasıyla konut seferberliğine kalkışan TOKİ, kısa sürede bu noktadan uzaklaşmıştır. İstanbul örneğinde olduğu gibi yüzde 56 ile orta ve üst sınıflara konut üretmektedir. Yoksullar için üretilen konutlar ise birkaç sene sonra dökülmeye başlamıştır.

Siyasi iktidar inşaat sektörünün sorunlarını çözmek yerine TOKİ'nin gücünü ve yetkilerini artırmakta, kentsel dönüşüm projelerine ağırlık vermektedir. Görülmelidir ki; TOKİ büyümekte ama inşaat sektörü sorunlarla boğuşmaktadır.

Değerli Konuklar,

Aralarında inşaat mühendisliğinin de yer aldığı mesleki alanların başlıca sorunlarından biri de işsizliktir. İşsizlik, ülke tarihinde görülmedik oranlarda artmıştır. Resmi açıklamaların doğru olduğunu varsaysak bile durumun vahim olduğu ortadadır ki, kayıt dışılığın ekonomik sorunlar listesinde ilk sıralarda yer aldığı, gizli işsizliğin tahmin edilemeyecek boyutlarda olduğu bir ülkede gerçek oranların resmi açıklamaların çok üstünde seyrettiği bilinmektedir. TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Araştırması 2009 Yıllık Sonuçları, işsiz sayısının 3 milyon 471 bine ulaştığını, işsizlik oranının ise yüzde 14 düzeyinde olduğunu göstermektedir.

Aynı şekilde, kayıt dışı oranlarda gözle görülür bir artış tespit edilmiştir. Hiçbir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmadan çalışanların oranı yüzde 43,9'a ulaşmıştır. Genç nüfusta işsizlik oranı ise açıkçası ürkütücü boyutlara varmıştır. Genç işsizlerin oranı, yüzde 25,4'ten yüzde 26,3'e yükselmiştir. Yani her dört gençten biri işsizdir. İnşaat sektöründe işsizlik oranınının, diğer sektörlerle göre daha yüksek olduğu bilinmektedir. İnşaat mühendisleri arasındaki işsizlik ise yüzde 20'ler civarında seyretmektedir.

Değerli Konuklar,

Değerli meslektaşlarım,

Bilindiği gibi TMMOB, beş bine yakın mühendis üzerinde bir anket çalışması yapmış, sonuçlar, "Türkiye'de Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı Profil Araştırması" ismiyle kitaplaştırılmıştı. Profil araştırmasına göre, ankete katılanların yüzde 52,4'ü mesleğine dair hayal kırıklığı yaşamaktadır. Ankete katılan meslektaşlarımızın yüzde 25,9'u işsizlik, yüzde 22,5'i mesleğin sağladığı refah düzeyi, yüzde 18,1'i ise mesleki uygulamaların tatmin edici olmaması nedeniyle hayal kırıklığı yaşadığını belirtmektedir. Bir başka çarpıcı sonuç ise ankete katılanların ciddi oranlarda gelecek kaygısı taşıdığıdır. Kamu sektöründe çalışan meslektaşlarımızın yüzde 24'ü, özel kesimde çalışanların ise yüzde 39,3'ü güvencesizlik başta olmak üzere farklı nedenlerle geleceğe umutla bakmadığını ifade etmektedir.

Değerli Meslektaşlarım,

Yarıdan fazlası mesleğine küsmüş, mesleki anlamda hayal kırıklığı yaşayan, güvence ve gelecek sorunu taşıyan, mesleki bilgisini yenileme ihtiyacı duyan bir toplulukla karşı karşıyayız. Bu gerçeklik mesleki-politik hattımız nasıl oluşturulacağına dair ipuçlarını da bizlere vermekte, hassasiyet göstereceğimiz, mücadele edeceğimiz konuları ortaya çıkartmaktadır. İMO şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da, bir yandan mesleki niteliği ve meslektaşlarımızın bilgi birikimini artırmaya, yeni teknolojik-bilimsel gelişmelere meslektaşlarımızın hâkim olmasını sağlamaya diğer yandan da, işsizlikle, işsiz bırakan politikalarla, güvencesizlikle, düşük ücret ve sağlıksız çalışma koşullarını dayatan anlayışlarla mücadele etmeye devam edecektir.

Değerli Konuklar,

Değerli Delege Arkadaşlarım,

Ülkemiz topraklarının yüzde 66'sı 1. ve 2. derece deprem belgeleri içinde yer almakta, 3. ve 4. derece deprem bölgeleri de dikkate alındığında bu oran yüzde 92'ye çıkmaktadır. Ülkemizde 1900 ile 2000 yılları arasında hasar yapıcı nitelikte 150'den fazla deprem yaşanmış yüz bin insanımız hayatını kaybetmiş, yaklaşık 600 bin bina yıkılmış veya ağır ölçüde hasar görmüştür. Bu yaşanan depremler şu gerçeği açıklıkla ortaya koymuştur. Yapı stokumuz depreme karşı güvenli değildir. Bir doğa olayı olan depremi, denetimden yoksunluk, sağlıksız, güvenliksiz yapılar ve çarpık kentleşme doğal afete dönüştürmüştür.

Değerli Meslektaşlarım,

8 Mart'ta Elazığ'da meydana gelen deprem durumuzu net bir biçimde ortaya çıkarttı. 6 büyüklüğündeki deprem 41 vatandaşımızın hayatına mal oldu. Ülkemizde depremin şiddeti, derinliği ve benzeri özellikleri ne olursa olsun, mutlaka can ve mal kaybına yol açıyor ve bu gerçeklik görmezden geliniyor.

"Deprem öldürmez, bina öldürür" tezi Elazığ depremiyle bir kez daha kanıtlanmış oldu. Hiçbir mühendislik hizmeti almadan yapılan binalar küçük bir sarsıntıya bile dayanamadı. Elazığ depremiyle ilgili elbette pek çok noktaya vurgu yapılabilir. Kırsal kesimdeki yapılaşmanın özellikleri üzerinde durulabilir, denetimsizlikten söz edilebilir, yanlış yapılaşma gündemimize girebilir, Elazığ'ın 2. deprem bölgesinde yer almasına rağmen, yapı denetimi sistemine dâhil olmadığı da söylenebilir.

Ancak söylenmeyecek tek söz, Başbakanın deprem sonrası sarf ettiği sözlerdir. Başbakan, “yörenin hâkim mimari özellikleri ve kerpiç evler nedeniyle ölümlerin yaşandığını” söyledi. Ne iktidarların sorumluluğu yer aldı konuşmasında ne denetimsizlik ne de yoksulluk. 5 milyon vatandaşımız barınmak için el yordamıyla yapılan derme çatma kerpiç ve taş çamur karışımı evleri kullanmaktadır; bunun adı yoksulluktur, denetimsizliktir. Kullanılan malzeme ne olursa olsun mühendislik hizmeti almadan üretilen kaçak yapılara göz yumulmaktadır; bunun adı ihmalkârlıktır.

Kırsal kesimde de, kentsel alanlarda da yapı stokumuzun durumu içler açısdır ve bu gerçeklik göz önünde olmasına rağmen, güçlendirme ve yenileme çalışmaları istenen düzeyin çok altındadır; bunun adı cinayete davetiye çıkartmaktır.

Değerli Meslektaşlarım,

Bırakalım bizlerin yaptığı tespitleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nın hazırladığı raporlarda bile binalarımızın vahim durumu tüm çıplaklığı görülmektedir. Bakanlığın son hazırladığı rapora göre; yapı denetimi yapılmayan 62 kentimizde bulunan binalar yüzde 30'a varan oranlarda deprem riski taşımakta, her an yıkılma tehlikesi altında bulunmaktadır. Anlaşılmaz bir biçimde yapı denetim dışında bırakılan bu kentlerimizdeki binaların, 'taşıyıcı sistemi', 'yapının oturduğu zemin' ve 'yapı malzemeleri' yönünden iç karartacak bir durumda olduğu da raporda ifade edilmektedir.

Değerli Katılımcılar,

Şili, 1960 yılında meydana gelen ve binlerce insanın ölümüyle sonuçlanan depremden gerekli derisi aldığı için son depremi en alt düzeyde hasarla atlattığını bilmiştir. Bu kürsüden bir kez daha vurgulamak istiyorum. Hiçbir şey için geç kalınmış değildir. Kimse siyasi iktidarın şapkadandan tavşan çıkarmasını beklememektedir. Yapılacaklar bellidir;

- Tüm toplumsal yaşam deprem tehlikesine göre yeniden düzenlenmelidir.
- Yapı denetim sistemi eksiklerinden arındırılarak tüm ülkede uygulanmalıdır.
- Genel bütçeden deprem riskinin azaltılması için gerekli pay ayrılmalı, yapı denetimi ile gelecek kurtarılırken, yenileme ve güçlendirme çalışmaları kent ölçeğinde planlanarak bir an önce tamamlanmalıdır.
- Yasal düzenlemeler bir bütün içinde ele alınmalı ve bu kapsamda, İmar Kanunu, Yapı Denetim Kanunu, Yapı Kanunu, Kentsel Dönüşüm Kanunu, Mühendislik Mimarlık Hakkında Kanun ve mesleki sorumluluk sigortası ile ilgili kanunlar bir bütün olarak düşünülmeli, parçalı bir anlayıştan vazgeçilmelidir.
- Mevcut mevzuat, depreme hazırlanmayı ve riskleri azaltmayı öngören “tehlike” ve “risk” kavramlarını da içerecek bir anlayışla, bütüncül olarak yeniden ele alınmalıdır.
- İmar yasasında; mikro bölgeleme, kentsel risk sektörleri, sakinim planı ve yeni imar araçları yer almalıdır.
- Toplum afet tehlikesi ve riski konusunda bilinçlendirilmeli ve bu konularda kamu kurum ve kuruluşları ile çeşitli meslek gruplarının etkin işbirliği sağlanmalıdır.
- Modern bir afet yönetimi sistemi kapsamında, ulusal ölçekten, yapı ölçeğine kadar planlama yapılmalıdır.

- Kaçak ve mühendislik hizmeti almadan üretilen yapıların önüne geçilmeli, güvenli bir yapı ve sağlıklı bir çevrenin oluşması için imar planları bilimsel ölçütler dikkate alınarak düzenlenmelidir.
- Deprem güvenliği olmayan okullar, hastaneler, diğer kamu binaları, insanların toplu olarak çalıştığı işyerleri, endüstri tesisleri, konutlar ve benzeri yapılar güçlendirilmeli veya yıkılıp yeniden yapılmalıdır.
- Kentsel dönüşüm uygulamaları imar hakkı artırımı olarak görülmemeli; bu uygulamaların ortaya çıkardığı yeni kazanımların kamuya geri dönüşümü sağlanmalıdır.
- Kentsel dönüşüm uygulamalarının bütünün bir parçası olduğu unutulmamalı, kentsel yenilenmenin bir sonucu olarak uzlaşmaya dayalı olarak gerçekleştirilmeli, kentsel değerlerin talan edilmesi sonucu doğurmamalıdır.
- Yerel yönetimlerin, yenileme ve dönüşümle ilgili kaynak yaratmalı, projeler üzerinden yürütülen çalışmalardan vazgeçilerek bütünlüklü planlama yapılmalıdır.
- İlgili meslek odalarının deprem öncesi ve sonrasında yapılacak çalışmalara kurumsal düzeyde katılımı ve yönetim mekanizmalarında yer alması sağlanmalıdır.
- Deprem sonrası yürütülecek hasar tespit çalışmalarında yararlanılacak mühendislerin ilgili meslek odaları tarafından sertifikalandırılmaları ve yetkilendirilmeleri sağlanmalıdır.

Eğer bunlar yapılmaz, alınması gereken önlemler alınmazsa, ülkemizin yaşayacağı büyük trajedinin sorumlusu siyasi iktidar olacaktır.

Tekel işçilerinin kurduğu çadırlardan rahatsızlık duyan iktidar bilmelidir ki, olası bir depremde tüm ülke çadır kente dönecektir.

Değerli Konuklar,

Bildiğiniz üzere ülkemizde mühendislik ve mimarlık, 1938 tarihli 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Kanun çerçevesinde yürütülmektedir.

Kanuna göre, diploması olan her mühendis ve mimara, herhangi bir meslekî tecrübe şartı aranmaksızın, sınırsız mesleki yetki verilmektedir. Bu durum, zaman içerisinde mesleki niteliği tartışmalı hale getirmiştir.

Mühendislik hizmetlerinde yaşanan nitelik kaybının ağır maliyetini göz önüne alan odamız, inşaat mühendisliğinin bütün alanlarında "Yetkinlik Belgelendirme Yönetmeliği"ni hazırlamış ve uygulamaya başlamıştır.

Hayata geçirilen bu uygulama ne yazık ki mevzuat engeline takılmış ve Danıştay tarafından yürütmesi durdurulmuştur.

Elbette yaşamızın elverdiği ölçüde, meslektaşlarımızı yetkinleştirme, mesleki niteliği yükseltme çabalarımız devam edecektir ancak halen yürürlükteki 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Kanun'un bu çevrede acilen ele alınması ve düzenlenmesi gerekmektedir.

Yetkinleşme bir ihtiyaçtır; bu ihtiyaç mevzuata dâhil edilmelidir.

Aynı şekilde, mühendislik eğitiminin içinde bulunduğu sorunlar uzun zamandır gündemimizdedir ve ne yazık ki bu yöndeki görüş ve önerilerimiz dikkate alınmamaktadır.

Küreselleşme, sınır aşan mühendislik uygulamaları, sanayileşmede yeni aşamalar, iletişim araçlarının hızlı gelişimi, ekonomik, toplumsal ve kültürel değişimler ülkemizde inşaat mühendisliği mesleğinin ve eğitiminin yeniden düzenlenmesini zorunlu kılmaktadır.

Şu bilinmelidir ki, statüko korunarak, 1930'ların mevzuatıyla yetinilerek, her ilde bir üniversite açarak, laboratuarsız, ekipmansız, öğretim üyesi olmadan eğitim vererek bu sorunların çözülmesi mümkün değildir.

Değerli Mücadele Arkadaşlarım,

24 Ocak1980 kararlarıyla Türkiye' nin gündemine giren, 12 Eylül darbesi sonrasında ete kemiğe bürünen ve varlığını olanca ağırlığı ile hissettirmeye başlayan neo-liberal politikalar, bugüne kadar ülkeyi yöneten siyasi iktidarlar tarafından artan bir ivmeyle hayata geçirilmiştir. Ve bu politikalar her alanı, her düzlemi, her kurumu yerle bir etmektedir.

Siyasi iktidar, kamusal alanda gerici politikaların hükümranlılığını ilan etmeye çalışmakta, bu doğrultuda hızla kadrolaşmakta, diğer yandan gerici ve özelleştirmeci politikalara karşı direnen toplumsal kesimler ve kurumlar üzerinde baskı, sindirme, güçsüzleştirme ve giderek yok etme politikası uygulamaktadır.

Gericiliğin ve neo-liberalizmin teslim alamadığı kurumların başında TMMOB ve bağlı Odalar gelmektedir.

Birliğimiz ve Odalarımız siyasi iktidarın hedefindedir. Zira, siyasi iktidar, TMMOB'nin mesleki-politik yaklaşımından, muhalif kimliğinden rahatsızdır.

Değerli meslektaşlarım;

Bir tehlikeye dikkat çekmek istiyor ve camiamızı uyanık olmaya çağırıyorum.

Birliğimiz, Odalarımız üzerinde bir oyun oynanmak isteniyor.

Bu oyunun ilk adımı, Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu'nca hazırlanan ve meslek odaları, sendikalar ve benzerlerinin çalışmalarının değerlendirildiği raporla atılmıştır.

Raporun incelenmesinden görülüyor ki; TMMOB ve bağlı odalarının açıkları yakalanmaya çalışılmış, ancak, iç denetim mekanizması güçlü olan Odalarımızın bu türden bir açığı bulunmamıştır.

Raporun hazırlanma amacı bellidir sevgili arkadaşlar. Siyasi iktidar, Odalarımız üzerinde mevcut denetim mekanizması dışında, yeni bir vesayet ilişkisi yaratmak istemektedir.

Sübjektif ve mesnetten yoksun olarak hazırlanan raporda, TMMOB ve bağlı odaları siyaset yapmakla suçlanmaktadır.

Bu yeni bir tartışma değildir; kendi zeminimizde de dönem dönem gündeme getirilmektedir.

Meslek odaları kamu yararı gözeten kurumlardır, üyelerinin hak ve çıkarları doğrultusunda ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel konularda söz söyleme, siyaset yapma hakkına sahiptir.

Mesleğimizin ve meslektaşlarımızın içinde bulunduğu sorun ve sıkıntıları dünya ölçeğinde ve ülke genelindeki gelişmelerden soyutlamak mümkün değildir.

Siyasi iktidarların mesleki alanlarımızı da etkileyen ekonomik-politik tercih ve tasarrufları ister istemez bizlerin hassasiyet noktalarını oluşturmaktadır.

Kamusal yatırımları durma noktasına çekmek, sosyal devleti tasfiye etmek, ekonomik krizlerin faturasını çalışanların ve üretim süreci unsurlarının omuzlarına yüklemek, ulus ötesi sermaye gruplarının direktifleriyle mesleki alanları düzenlemek, yabancıların çalıştırılmasına ilişkin yasalarda Türkiye vatandaşlarının aleyhine değişiklikler gerçekleştirmek, işsizliği artıran istihdam politikaları uygulamak, kamuda çalışan meslektaşlarımızı yoksulluk sınırında bir ücrete mahkûm etmek ve benzeri sorunların kaynağı ne kadar siyasetten uzaksa, meslek odaları da o oranda siyasetten uzak kalacaktır.

Meslek odaları gelişmelere eleştirel yaklaşan, bilime aykırı gördüğü uygulamalarla ilgili görüşlerini kamuoyuyla paylaşan, sistemin diğer mağdurlarıyla dayanışma içinde ilişkisi geliştiren kurumlardır. Varlık nedenleri budur.

Daha önce yaptığım bir açıklamada, siyasi iktidarın sadece icraatlarını onaylayan meslek odaları istediğini vurgulamış ve mühendisler siyasi iktidarın emir eri olmayacak demiştim.

Bugün hâlâ bu noktadayım.

Siyasi iktidar, TMMOB'nin her yaptığını alkışlamasını, itirazsız kabul etmesini arzu ediyorsa, buna müsaade etmeyeceğimizi bilmelidir.

Değerli Katılımcılar,

Değerli Meslektaşlarım,

Ayrıntılarını Çalışma Raporumuzda görmek mümkündür.

İMO 41. çalışma döneminde pek çok mesleki-bilimsel etkinlik gerçekleştirmiş, mesleki niteliği artırıcı seminer, kurs ve benzeri meslek içi eğitim çalışmaları düzenlemiş, Depreme Duyarlılık Yürüyüşleri düzenleyerek ve Tekel işçilerinin direnişini destekleme eylemlerine katılarak gerektiğinde sokağa çıkabileceğini göstermiştir.

İMO nun geleceğini oluşturacak Genç-İMO' nun çalışmaları ülke geneline yaygınlaştırılmış ve 10 gün süren "1. Genç-İMO Yaz Eğitim Kampı" 2009' un Eylül ayında İzmir Foça' da gerçekleştirilmiştir.

41. çalışma döneminde meslek içi eğitim çalışmalarına özel önem atfedildiğini belirtmek istiyorum ki, İMO bu yolla mesleki nitelik kaybının önüne geçmeyi, meslektaşlarımızın mesleki-teknolojik gelişmelere hâkim olmasını sağlamak istemiştir.

Bu alanda hayli kapsayıcı ve başarılı uygulamalar gerçekleştirildiğini vurgulamak durumundayım.

Dönem içerisinde, şubelerimiz tarafından toplam bin yüz yetmiş eğitim çalışması yapılmış, 80 bin 141 meslektaşımız bu çalışmalara dâhil olmuştur.

Yine aynı dönem içerisinde Birlikçilik Kurslarına 2 bin 15 meslektaşımız katılmış ve belge almıştır.

SİM Yönetmeliği doğrultusunda düzenlenen Meslek İçi Eğitim Kurslardan ise 581 meslektaşımız yararlanmıştır.

Şu anki verilere göre, Odamıza kayıtlı dokuz bine yakın İTB bulunmaktadır.

2007 yılında başlayan işyeri denetleme çalışmaları sürdürülmektedir.

Fenni Mesuliyet Hizmet Sözleşmesi, Geoteknik Hizmetleri Yönergesi, Proje Üretim Sürelerinin Belirlenmesi Cetveli ile mesleki alanımıza dönük girişimler gerçekleştirilmiş, hem meslektaşlarımızın mağduriyeti önlenmiş hem de toplumsal sorumluluğumuz eksiksiz yerine getirilmeye çalışılmıştır.

41. çalışma dönemi içerisinde mevzuatımızda kayda değer katkı sağlanmış, Yetkinlik, SİM, Mali İşler, Satın Alma, Kongre, Çalıştay, Sempozyum ve Konferans Düzenleme, Meslek İçi Eğitim, Birlikçilik yönetmelikleri çıkartılmış, kurumsallaşma yolunda önemli adımlar atılmıştır.

Değerli Konuklar,

Değerli Divan Kurulu Üyeleri,

Değerli Meslektaşlarım,

Değerli Yol Arkadaşlarım,

Mücadele Arkadaşlarım,

Ülkemize, mesleğimize, Odamıza ilişkin görüş ve düşüncelerimi sizlerle paylaştım. Gösterdiğiniz sabır için teşekkür ediyorum. 41. çalışma dönemini bitiriyor, yeni döneme adım atıyoruz. Örgütlenmeler soyuttur, somut olan insandır. İki yıllık sürecin yükünü, asıl olarak sizlerin omuzladığını bilmek gerekiyor. Yarım asrı geride bırakan örgütümüz bizlere saygıyı, inceliği, nezaketi öğretti.

Her düzeyde görev almış, küçük büyük demeden katkı sağlamış, özveriyle çalışmış, eleştirmiş, uyarmış, önermiş, farklılığını saklama ihtiyacı duymamış bütün meslektaşlarıma bir kez daha teşekkür ediyorum. İMO 56 senedir mesleki-politik hattından taviz vermeden yoluna devam etmektedir. Bizler de şimdi buradan, TMMOB'nin ve İMO'nun geleneklerine hâlel getirmeden yola devam edeceğimizi duyurmalıyız.

Eksik bıraktıklarımızı tamamlayacağız, hatalarımızdan arınacağız, büyük bir dayanışma örneği sergileyerek Odamızı geleceğe hazırlayacağız.

Yönetim Kurulumuz adına sevgiler, saygılar sunuyor, genel kurul çalışmalarına başarılar diliyorum.

